

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Alleen omdat ik een Van Hall ben : Gijs van Hall 1904-1977

Wolthekker, D.

Citation

Wolthekker, D. (2017, June 6). *Alleen omdat ik een Van Hall ben : Gijs van Hall 1904-1977*. Uitgeverij Balans, Amsterdam. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/49505>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/49505>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/49505> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Wolthekker, Dirk

Title: Alleen omdat ik een Van Hall ben : Gijs van Hall 1904-1977

Issue Date: 2017-06-06

In 2005 vatte ik het plan op een serie portretten te schrijven over de burgemeesters die sinds 1850 aan het roer van de hoofdstad hadden gestaan. Directe aanleiding daarvoor was het regeringsvoornemen tot Grondwetswijziging, waarbij de burgemeester niet langer zou worden benoemd door de Kroon, maar voortaan direct zou worden gekozen door de bevolking. In de maatschappelijke en politieke discussie rond dit voornemen ontstond ook het plan voor deze serie burgemeestersportretten. Wat voor mannen waren die Amsterdamse ‘burgervaders’ geweest, uit wat voor families kwamen ze voort, hoe hadden ze de stad bestuurd en hoe gingen ze om met de traditie-getrouw eigengereide Amsterdammers? Maar ook vragen als: hoe had het burgemeestersambt zich in de afgelopen anderhalve eeuw ontwikkeld en hoe gingen de benoemde magistraten van stand en aanzien met hun ambt om?

Onder de titel *Een keten van macht. Amsterdam en zijn burgemeesters vanaf 1850* verscheen eind 2006 onder mijn redactie een bundel burgemeestersportretten, geschreven door een aantal jonge historici van UvA en v.u. Zelf schreef ik mee. Het door mij geschreven portret van Gijs van Hall zou als beginpunt dienen voor een later te verrichten promotieonderzoek naar de ware toedracht rond de val van Gijs van Hall als burgemeester. De Leidse hoogleraar vaderlandse geschiedenis Henk te Velde bleek zeer enthousiast over mijn onderzoeksvoorstel en was bereid het promotieonderzoek te begeleiden. In januari 2012 kon ik van start gaan, met als resultaat het boek dat er nu ligt.

Dit boek had nooit tot stand kunnen komen zonder de medewerking van Gijs van Halls oudste dochter, Marleen Habraken-van Hall. Zij en haar man John stonden vanaf het begin positief tegenover de totstandkoming ervan, in het bijzonder vanwege de wetenschappelijke aanpak. Ik boezemde Marleen bovendien vertrouwen in, vertelde ze, door niet tot de Amsterdamse grachtengordel te behoren die het haar vader zo lastig had gemaakt tijdens zijn burgemeesterschap. Dat mijn provinciale herkomst mij op die manier nog eens tot voordeel zou strekken, had ik nooit verwacht. Ik ben Marleen en John bijzondere dank verschuldigd. Erg jammer is het intussen dat zus Deanna van Hall de verschijning van dit boek niet meer kan meemaken.

Veel dank ben ik ook verschuldigd aan Aad en Marjan van Hall-Droste, zoon en schoondochter van de betreurde Walraven van Hall. Aad van Hall was jarenlang voorzitter van de Van Hall Stichting en gaf niet alleen praktische assistentie bij de openstelling van het archief, hij en Marjan ontvingen mij bovendien verschillende malen heel hartelijk in hun huis in het Gooi om weer eens een avondje bij te praten over de Hallemannen en hun wonderlijke avonturen in en buiten het openbaar bestuur.

Grote dank gaat uiteraard naar de Universiteit Leiden, in de eerste plaats mijn promotor prof. dr. Henk te Velde. Zijn kalmté en grote kennis van zaken brachten dit onderzoek op een substantieel hoger niveau. Achter elk ogenschijnlijk onbeduidend kringeltje in de kantlijn bleek steeds opnieuw een wereld van kwaliteit en groot wetenschappelijk inzicht te schuilen. De promovendiwerkgroep die Henk om zich heen had verzameld, en waarvan ik deel uitmaakte, was bovendien niet alleen een bron van kennis, maar ook een bron van inspiratie en ongecompliceerde gezelligheid.

Naast promotor Henk te Velde gaat mijn grote dank uit naar de leden van de promotiecommissie, die bereid waren zich in het leven van Gijs van Hall te verdiepen en dit onderzoek waar nodig van commentaar te voorzien. Mijn erkentelijkheid gaat uit naar prof. dr. Remieg Aerts, prof. dr. Mineke Bosch, prof. mr. dr. Job Cohen, dr. Harm Kaal en prof. dr. Willem Otterspeer.

Naast promotor en promotiecommissie waren er ook historici

die op mijn verzoek belangeloos (delen van) het manuscript van commentaar voorzagen. Ik noem Han van Bree, Karel Dibbets, P     Knegtman, Johan van Merri  boer, Jan Postma, Piet de Rooy, Diederik Smit en Geerten Waling. Daarnaast advocaat Melis van der Wulp. De samenvatting werd in het Engels vertaald door Richard Glass. Ik dank hen allen hartelijk. Zeer veel dank gaat bovendien naar emeritus hoofddocent cultuurgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam Boudien de Vries, een docent in de allerbeste zin van het woord, die vaak beschikbaar was voor commentaar en suggesties gaf. Hulde, Boudien!

Rechtsfilosoof Hendrik Kaptein moedigde mij voorafgaand aan dit onderzoek eindeloos aan om er toch vooral aan te beginnen en zeurde net zo lang aan mijn hoofd tot ik er daadwerkelijk en met overtuiging aan begon. Historica Marian Schilder verdient evenveel lof: zij verdroeg niet alleen mijn eindeloze en grenzeloze telefonades en gejammer over de Hallemannen, maar stond ook vaak met eten en wijn klaar. Hen vroeg ik om mijn paranimfen te zijn.

Alle medewerkers van de studiezaal van de Bijzondere Collecties en het museumca   van de Universiteit van Amsterdam verdienen lof voor de dienstbaarheid en hulpvaardigheid bij de totstandkoming van dit proefschrift. Een zeer bijzonder woord van dank gaat naar Ton Bruins en Gab van Leeuwen, die ieder op hun manier steeds paraat stonden mijn onderzoek te faciliteren. Veel dank gaat ook naar de redactie van het universiteitsblad *Folia*, waar ik soms avond aan avond mocht tikken, printen en oude jaargangen doorbladeren.

De belangrijkste support kwam echter van Valter Calcante, mijn Italiaanse compagnon uit Turijn met wie ik al zoveel jaren lief en leed deel in Nice. Zonder ook maar de minste notie te hebben van de Nederlandse taal hielp hij ongevraagd mee met dit project en deed wat hij kon, waar we ook waren. Met een beperkt gevoel voor taal, maar een enorm oog voor detail bekeek hij steeds opnieuw de Nederlandse tekst van elk hoofdstuk en zag steeds opnieuw waar een punt ontbrak, een spatie te veel stond, geen hoofdletter was gebruikt of een verbindingsstreepje mankeerde. Het leek een klein gebaar, maar het was grandissimo!

Il sostegno più importante l'ho ricevuto da Valter Calcante, il mio compagno italiano che è la maggiore fonte di ispirazione della mia vita. Pur senza alcuna nozione dell'olandese, Valter ha potuto comunque raggiungere l'obiettivo, sia che fossimo ad Amsterdam o Nizza. Con una limitata sensibilità linguistica, ma avendo occhio per i dettagli, Valter ha letto e riletto ogni capitolo e ogni volta trovava un punto che mancava, uno spazio di troppo, una lettera maiuscola o un trattino dimenticati. Insomma, potrebbero sembrare inezie, ma in realtà Valter è stato grandissimo!

Amsterdam – Nice, febbraio 2017